

2. základní škola Plzeň, Schwarzova 20, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání školní družiny 2. ZŠ Plzeň

Platnost a účinnost dokumentu od školního roku 2006/2007
Aktualizace 2. 9. 2019

Obsah:

- I. Identifikační údaje
- II. Charakteristika a materiální podmínky ŠD
- III. Konkrétní cíle vzdělávání, kompetence, formy činnosti
- IV. Podmínky přijímání uchazečů
- V. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
- VI. Personální podmínky, DVPP
- VII. Obsah zájmového vzdělávání
- VIII. Ekonomické podmínky
- IX. Bezpečnost a ochrana zdraví
- X. Dodatky a přílohy

I. Identifikační údaje

Název:

Školní vzdělávací program školní družiny 2. ZŠ Plzeň

Škola:

2. základní škola Plzeň, Schwarzova 20, příspěvková organizace

Adresa:

Schwarzova 20, 301 00 Plzeň

www.zs2.plzen-eu.cz

IČO 663 62 563

IZO 115 400 095

RED – IZO 600 069 761

Ředitelka:

Mgr. Jaroslava Kuklová

tel. kontakt: 378 027 116

fax: 378 027 124

Vedoucí vychovatelka a koordinátorka ŠVP ŠD:

Ivana Vodňanská

tel. kontakt: 378 027 117

e-mail: vodnanskaiv@zs2.plzen-edu.cz

Zřizovatel:

Plzeň, statutární město

Kopeckého sady 11, 301 00 Plzeň

telefonní kontakt: 378 033 100

Účinnost dokumentu:

od školního roku 2006/2007

aktualizace dokumentu 2. 9. 2019

Zpracovala:

Ivana Vodňanská

vedoucí vychovatelka ŠD

Mgr. Jaroslava Kuklová
ředitelka školy

II. Charakteristika a materiální podmínky ŠD

Školní družina 2. základní školy Plzeň, Schwarzova 20, příspěvkové organizace je školské zařízení pro zájmové vzdělávání žáků a jako zařízení pro zájmové vzdělávání má zpracovaný vlastní ŠVP, který vychází z jeho konkrétních možností.

Dokument je přístupný ve zkrácené elektronické verzi na webových stránkách školy a v plném znění v tištěné podobě přímo v budově školní družiny.

ŠD sídlí spolu se školní jídelnou v samostatném křídle školní budovy a oddělení zřízená po navýšení kapacity počtu žáků využívají prostory tříd v budově školy. Kapacita je 245 žáků. ŠD má k dispozici 5 vlastních místností, kabinet, samostatný vchod, šatničku pro provoz ranního bloku a koncový provoz odpoledního bloku, sociální zařízení, zahradu s dětským koutkem a od školního roku 2014/15 má možnost využívat i zahradu za tělocvičnou, která se výhledově s ohledem na finanční možnosti bude upravovat.

Vzhledem k zájmu o docházku do ŠD převyšujícímu její kapacitu, se od školního roku 2009/2010 a poté od školního roku 2012/2013 opakovaně podařilo zajistit u zřizovatele početní navýšení kapacity zařízení. Nově zřízená oddělení z důvodu chybějících dalších vlastních prostor jsou umístěna v budově školy, kde po skončení vyučování určené třídy fungují jako školní družina, a byly k tomuto účelu alespoň částečně zařízeny (sestava skříní pro uložení her a materiálu, hrací koberce).

Oddělení jsou vybavena odpovídajícím nábytkem a zářivkovým osvětlením, radiátory s termoregulačními ventily, žaluziemi, domácími telefony, hracími koberci, audiovizuální technikou, interaktivní tabulí a PC.

Účelným členěním a uspořádáním prostoru v oddělení se snažíme řešit nedostatečnou velikost místností ŠD a vytvořit účastníkům možnosti pro vzájemnou komunikaci, společné i samostatné aktivity.

Vybavení stavebnicemi, společenskými hrami, pomůckami, hračkami, časopisy, materiály a doplňky se průběžně doplňuje a obnovuje podle potřeby s ohledem na finanční možnosti zařízení nebo z případných darů rodičů.

Malba v prostorách ŠD je pravidelně obnovována a vzhled oddělení zpříjemnily nové hygienické koutky.

ŠD má možnost využívat zrekonstruované školní hřiště s umělým povrchem, atrium se zahradou a další prostory školy (tělocvičnu, kuchyňku, počítačovou učebnu, keramickou dílnu apod.). Podmínky využití jsou stanoveny ředitelkou školy.

III. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání, kompetence, formy činnosti

Základní cíle a úkoly ŠVP ŠD vycházejí z koncepce a vlastního ŠVP 2. ZŠ a dále navazují na předškolní vzdělávání a výchovu v MŠ a rodině.

Stěžejním cílem naší práce je vytvořit účastníkům zájmového vzdělávání ve školní družině naší školy především bezpečné zázemí, aby družina pro ně byla místem, které rádi navštěvují, kde se cítí dobře a jsou spokojeni.

Hlavním úkolem je zajistit podmínky pro naplnění volného času žáků přihlášených do ŠD, to znamená přátelské, podnětné a bezpečné prostředí, kde budou rádi trávit svůj čas, s cílem posilovat očekávané výstupy ŠVP na 1. stupni – kompetence žáků, tj. vědomosti, schopnosti, dovednosti a postoje s využitím prostředků a specifiky pedagogiky volného času, a vytvořit prostor pro rozvoj silných stránek každého žáka v jeho volném čase.

Cíle, které sledujeme naší činností:

- utvoření návyků a potřeby účelného využívání volného času a aktivního odpočinku v rámci prevence sociálně patologických jevů žáků
- posílení kladných citů, osobnosti a sebevědomí žáků
- vytvoření dobrého kolektivu, který je schopen vzájemné pomoci, komunikaci, toleranci a kamarádství
- zapojení rodičů do života ŠD
- vybudování prestiže zařízení na veřejnosti a podpora dobrého jména školy
- rozvoj a dotváření klíčových kompetencí žáků

1. Kompetence k učení - motivovat pro celoživotní učení

- dát každému jedinci prostor pro rozvoj a vyniknutí jeho silných stránek
- kompenzace případných neúspěchů žáka z vyučování
- realizovat vlastní nápady žáků
- vést žáky k samostatnému organizování činností
- možnost prožití úspěchu u každého žáka (soutěže, akce)

2. Kompetence k řešení problémů - podněcovat k tvořivému myšlení, k logickému uvažování, řešení problémů

- aktivní podíl na všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace, hodnocení)
- používání PC, jeho využití jako zdroje informací
- příprava aktivit starších žáků pro žáky mladší
- prezentace nápadů, myšlenek
- problémy z praktického života

3. Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- poslouchat a respektovat názory jiných a vhodnou formou obhajovat vlastní názor
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, pedagogy a ostatními dospělými

4. Kompetence sociální a interpersonální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- práce ve skupinách, vzájemná pomoc, střídání rolí ve skupině
- respektování společně dohodnutých pravidel chování
- odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

5. Kompetence občanské – připravovat žáky jako zodpovědné a svobodné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- dodržování společně stanovených pravidel chování
- respektování individuálních rozdílů žáků (osobnostních, národnostních, kulturních)
- zodpovědné chování k věcem a majetku, k přírodě, vedení k třídění odpadu

6. Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a reálné možnosti

- pestrá a kvalitní nabídka zájmových činností a aktivních odpočinkových činností

- účelné trávení volného času a odmítnutí nevhodných nabídek na využití volného času

Formy činnosti

a) pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

- dána týdenní skladbou činností v oddělení (hra, soutěž, rozhovor a řízená diskuze, skupinová a samostatná práce, kreativní tvorba, pobyt venku)
- zájmové útvary organizované ŠD

b) příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

- společné akce pro žáky, tematické akce pro žáky a rodičovskou veřejnost, soutěže, besedy apod.

c) otevřená nabídka spontánních činností

- spontánní hry a činnosti žáků podle jejich vlastního momentálního zájmu, využití nabídky stolních her, stavebnic, časopisů ap. pod dohledem vychovatelky

IV. Podmínky přijímání uchazečů

K zájmovému vzdělávání ŠD jsou přijímáni žáci 2. ZŠ s ohledem na danou kapacitu zařízení. O přijetí žáka rozhoduje ředitelka školy. Žáci jsou přijímáni k zájmovému vzdělávání ŠD na školní rok. Žák je přijat na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky

Přihlášku zákonní zástupci žáka vyplní osobně v termínu vyhlášeném zařízením.

Přednostně jsou přijati žáci 1. – 3. tříd, poté se k docházce do ŠD na odpolední blok nebo pouze na ranní blok v případě jejich zájmu zařazují žáci ze 4. – 5. tříd, a to s ohledem na rozsah docházky v předchozím školním roce (tj. pravidelnost, časy odchodů), dále na vzdálenost místa bydliště od školy a docházku do ŠD mladšího sourozence). V průběhu školního roku lze přijmout žáka v případě volné kapacity. K dočasné docházce je možné zařadit žáky z rodin cizinců za účelem překonání jazykové bariéry žáků, umožňuje-li to kapacita zařízení.

Žáci přijatí k zájmovému vzdělávání ŠD jsou zařazeni do oddělení, která jsou věkově smíšená.

Přihlašování žáků do zájmových útvarů organizovaných ŠD probíhá samostatně, termín k vyplnění přihlášek je předem oznámen na začátku školního roku. Zájemci se mohou prostřednictvím zákonných zástupců zapsat do vybraného zájmového útvaru do naplnění stanoveného počtu míst pro daný zájmový útvar, který je dán povahou jeho činnosti.

Zájmové útvary jsou určeny žákům již zapsaných k zájmovému vzdělávání v odděleních ŠD, zájemce nezapsané v oddělení lze přijmout v případě volných míst v zájmovém útvaru.

Přijetí žáci se stávají účastníky zájmového vzdělávání a vztahují se na ně spolu s jejich zákonnými zástupci veškerá práva a povinnosti vyplývající z Vnitřního řádu zařízení.

V. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vychovatelky mají přehled o účastnících zájmového vzdělávání, kteří vyžadují specifický pedagogický přístup, a spolupracují s třídními učitelkami těchto žáků. Snahou vychovatelky je vytvořit každému žáku podmínky k rozvoji jeho osobnosti a dát mu prostor pro uplatnění jeho silných stránek. Vychovatelka při hodnocení činnosti žáka se soustředí na hodnocení jeho silných stránek, na individuální úspěchy a pokroky žáka, nesrovnává jej se spolužáky, nerozděluje žáky na úspěšné a neúspěšné, vzbuzuje u nich kladné emoce a přispívá k sebepoznání, rozšiřování vědomostí a dovedností žáků.

U jedinců ze společensky a kulturně znevýhodněného prostředí nebo jazykově odlišného prostředí se snaží citlivě pomoci v jejich integraci.

V případě žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí lze úplatu snížit nebo je od úplaty osvobodit.

Žákům mimořádně nadaným je dána určitá volnost k jejich seberealizaci, mají možnost využít doplňkové aktivity a s pomocí vychovatelky najít v čase pobytu ve školní družině uplatnění pro svůj talent a nadání v oddělení především v zájmových útvarech organizovaných školní družinou.

VI. Personální podmínky, DVPP

Pedagogický sbor ŠD tvoří vychovatelky s odpovídajícím pedagogickým vzděláním, popř. s jiným středním vzděláním a pedagogickou praxí. Jedna z vychovatelek je pověřena funkcí vedoucí vychovatelky.

Povinností vychovatelek je dále se vzdělávat samostudiem a využívat možnosti dalšího vzdělávání pedagogů organizovaného vedením školy v rámci DVPP dle potřeb a rozpočtu školy. Je zajištěno předplatné časopisu Informatorium 3 – 8, který se věnuje předškolnímu a zájmovému školství, příležitostně se pořizují materiály a publikace spojené se zájmovým vzděláváním.

VII. Obsah, délka a časový plán činnosti zájmového vzdělávání

Při sestavování obsahu a rámcového časového plánu činnosti školní družiny se vycházelo především z pěti tematických okruhů oblasti *Člověk a jeho svět* rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání: *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví*. Vychovatelky pro jednotlivé náměty volí a plánují činnosti podle aktuálního složení jejich oddělení a časových možností daných jeho režimem vyplývajícím z rozvrhu vyučování žáků. Školní družina rovněž organizuje pro účastníky zájmové útvary, jejichž nabídka vychází z možností zařízení, může se měnit s ohledem na personální obsazení, rozvrh a zájem žáků v příslušném školním roce.

Obsah zájmového vzdělávání ŠD a časový plán činnosti

Září - měsíc kamarádství

- seznámení s žáky, začlenění nových žáků do kolektivu
- seznámení s režimem ŠD (Vnitřní řád ŠD, poučení o bezpečnosti)
- nabídka a zápis zájmových kroužků
- Den české státnosti

Říjen - měsíc tvořivosti

- zahájení činnosti zájmových kroužků
- znaky a barvy podzimu, výrobky z přírodnin

Listopad - měsíc zdraví

- příroda a svět kolem nás
- zdravý životní styl
- zdravotní první pomoc

Prosinec - měsíc splněných přání

- advent, vánoční tradice
- mikulášská a vánoční nadílka
- naslouchání ostatním, umění obdarovat druhé
- výroba drobných dárků a vánočních dekorací
- Den pootevřených dveří, vánoční trh a dílna

Leden - měsíc dobrých předsevzetí

- vztahy k sobě i k ostatním
- pomoc zvířátkům v zimě
- zimní radovánky a zimní sporty
- zápisy žáků budoucích 1. tříd, výroba dárků pro budoucí prvňáčky

Únor - měsíc pohádek

- dobro a zlo ve světě
- výroba masek, masopust

Březen - měsíc barev

- Velikonoce a jejich tradice
- výroba velikonočních dekorací
- Den pootevřených dveří, velikonoční jarmark a dílna

Duben - měsíc Země

- ochrana přírody, třídění odpadu úklid zahrady
- vítání jara
- lidé kolem nás, handicapovaní občané

Květen - měsíc rodiny

- Den matek, výroba přání, dárku
- rodina a moji blízcí, vztahy v rodině
- zápisy do ŠD pro další školní rok

Červen - měsíc zábavy, poznání, cestování, sportování

- Mezinárodní den dětí, zábavné odpoledne
- soutěže, turnaje, závody
- bezpečnost dětí o prázdninách, úrazy a poskytnutí první pomoci
- hodnocení školního roku

VIII. Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání se poskytuje za úplatu. Její výši a podmínky pro její snížení nebo prominutí upravuje *Vnitřní předpis o úplatě za zájmové vzdělávání* vydaný ředitelkou školy.

Úplata se hradí na celé pololetí a je splatná k 15. dni prvního kalendářního měsíce příslušného pololetí. Pokud byl žák přijat k docházce do ŠD v průběhu kalendářního měsíce, je úplata splatná do 5 dnů od jeho přijetí. Plátce v tomto případě uhradí částku za celý kalendářní měsíc, ve kterém žák do ŠD nastoupil.

Úplata se hradí na účet školy číslo: **727988339/0800**

variabilní symbol: sestaven z následujících číselných údajů

99 + číslo ročníku + pořadové číslo třídy + číslo oddělení + číslo žáka v třídním výkazu

Z důvodu ochrany osobních dat se k identifikaci platby neuvádí rodné číslo, ale variabilní symbol podle uvedeného příkladu. Umožňuje-li to druh platby, ve zprávě pro příjemce se uvede jméno a příjmení žáka.

V případě, že platbu za žáka nebylo možné identifikovat, je zákonný zástupce žáka povinen předložit neprodleně ve školní družině doklad o úhradě úplaty nebo jeho kopii.

Ředitelka školy na základě odevzdané *Žádosti o snížení nebo osvobození od úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině* může výši úplaty účastníku snížit nebo účastníka od úplaty osvobodit dle §11 odst.3 vyhlášky č. 74/2005 Sb. v platném znění, jestliže

a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona

o sociálních službách, nebo

c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře

a tuto skutečnost prokáže ředitelce. Úplata se nehradí poprvé za měsíc, ve kterém byla žádost plátce schválena. Pokud byla za tento měsíc úplata již uhrazena, bude vrácena plátci.

Na základě vydaného rozhodnutí plátce úplatu nehradí po dobu, po kterou trvají rozhodné skutečnosti, nejpozději však do konce příslušného školního roku. Neoznámí-li plátce změnu rozhodných skutečností bezprostředně poté, kdy ke změně došlo, je povinen dlužnou částku doplatit.

Pro žáky, kteří byli zapsáni pouze do některého ze zájmových útvarů ŠD a nejsou přihlášení k docházce do ŠD, a žáky přihlášené pouze na ranní blok, se úplata stanoví ve výši poloviny stanovené úplaty.

V případě odhlášení žáka ze ŠD v průběhu pololetí školního roku je možné vrátit plátci na základě jeho písemné žádosti část uhrazené úplaty, a to ve výši připadající na zbylé celé kalendářní měsíce do konce příslušného pololetí po datu řádného odhlášení žáka z docházky do ŠD.

Samostatně je stanoven příspěvek na bazén pro plavecký zájmový útvar ve výši 550,-Kč na pololetí, který se hradí hotově v ŠD při zápisu do plaveckého výcviku. Dále je možné u zájmových útvarů dle jejich povahy stanovit příspěvek na materiál, jeho výše, variabilní symbol a kroužek je uveden v aktuální nabídce zájmových útvarů příslušného školního roku. Tento příspěvek se pro neúčast přihlášeného žáka nevrací.

Přijaté finanční prostředky jsou použity na náhradu neinvestičních výdajů s výjimkou výdajů uvedených v § 12 vyhlášky o zájmovém vzdělávání, část prostředků je určena na nákup materiálu a pomůcek pro pracovní a výtvarné činnosti (lepidla, čtvrtky, barvy apod.), sportovního náčiní (švihadla, míče, atd.), dále společenských her, knih, časopisů, stavebnic apod.

Pro činnost kroužků se ŠD ve spolupráci s ekonomkou školy snaží získat prostředky také z vyhlášených grantů.

K dalším finančním prostředkům patří příspěvek z Rady rodičů na příslušný školní rok, příležitostné sponzorské dary rodičů a dobrovolné příspěvky v rámci společných akcí pořádaných pro žáky a jejich rodiče. Takto získané finance jsou zpravidla použity na zajištění dalších akcí pro žáky v ŠD.

IX. Bezpečnost a ochrana zdraví

Vychovatelky zajišťují zájmové a výchovně vzdělávací práce se žáky dle zásad psychohygieny a stanoveného denního režimu ŠD, navozenými činnostmi kompenzují únavu ze školního vyučování a snaží se do programu oddělení s ohledem na počasí zařadit každodenní pobyt venku. Dále upevňují hygienické a zdravotní návyky žáků, podporují dodržování pitného režimu, kladou důraz na pravidla společenského chování, kázeň a pořádek, vedou žáky k uvědomělému bezpečnému chování vůči sobě a svým spolužákům a péči o zdraví.

Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků.

Mimo školní objekt může vychovatelka doprovázet maximálně 25 žáků.

Počet účastníků v zájmovém útvaru je dán povahou jeho činnosti, aby bylo možné zajistit její kvalitu a bezpečnost účastníků, zpravidla 10 – 15 účastníků.

Vychovatelka vede ve svém oddělení účastníky, jejich docházku a činnosti v *Třídní knize ŠD*, spolu s rodiči průběžně aktualizuje změny na přihlášce žáka.

Činnost a docházku v zájmových útvarech zapisuje jeho vedoucí do *Záznamu o práci v zájmovém útvaru*.

Na začátku školního roku vychovatelka v oddělení a vedoucí zájmového útvaru na úvodní hodině kroužku seznámí účastníky s Vnitřním řádem ŠD a bezpečností žáků, pravidelně a dále podle potřeby je opakuje. O poučení učiní zápis do pedagogické dokumentace. V případě úrazu žáka poskytne 1. pomoc, zapíše událost do knihy úrazů umístěné v kanceláři školy a dle závažnosti informuje zákonného zástupce žáka telefonicky nebo při jeho vyzvednutí ze ŠD.

Vychovatelky spolupracují s třídní učitelkou a rodiči a bezprostředně reagují na případné výchovné či jiné problémy.